

Pomocné vědy historické pro medievisty

jarní semestr 2012

Sfragistika

- *sigillum, i, n.*
- nauka o vzniku, zhotovování a užívání pečetí
- pečeť: „otisk tvrdého razidla opatřeného vrytým, případně vyraženým obrazem, znakem či nápisem do hmoty schopné ho přijmout a uchovávat, který jednoznačně určuje konkrétní fyzickou či právnickou osobu.“
- J. Krejčíková – T. Krejčík, *Úvod do české sfragistiky*. Ostrava 1989.

Funkce pečeti

- uzavírací: původní funkce, zabezpečuje nenarušitelnost jí opatřeného předmětu nebo písemnosti
- legitimační (identifikační): otisk pečetidla sloužil jako doklad pověření určité osoby určitým úkolem
- pověřovací: prostředek věrohodnosti, důkaz právní platnosti písemnosti

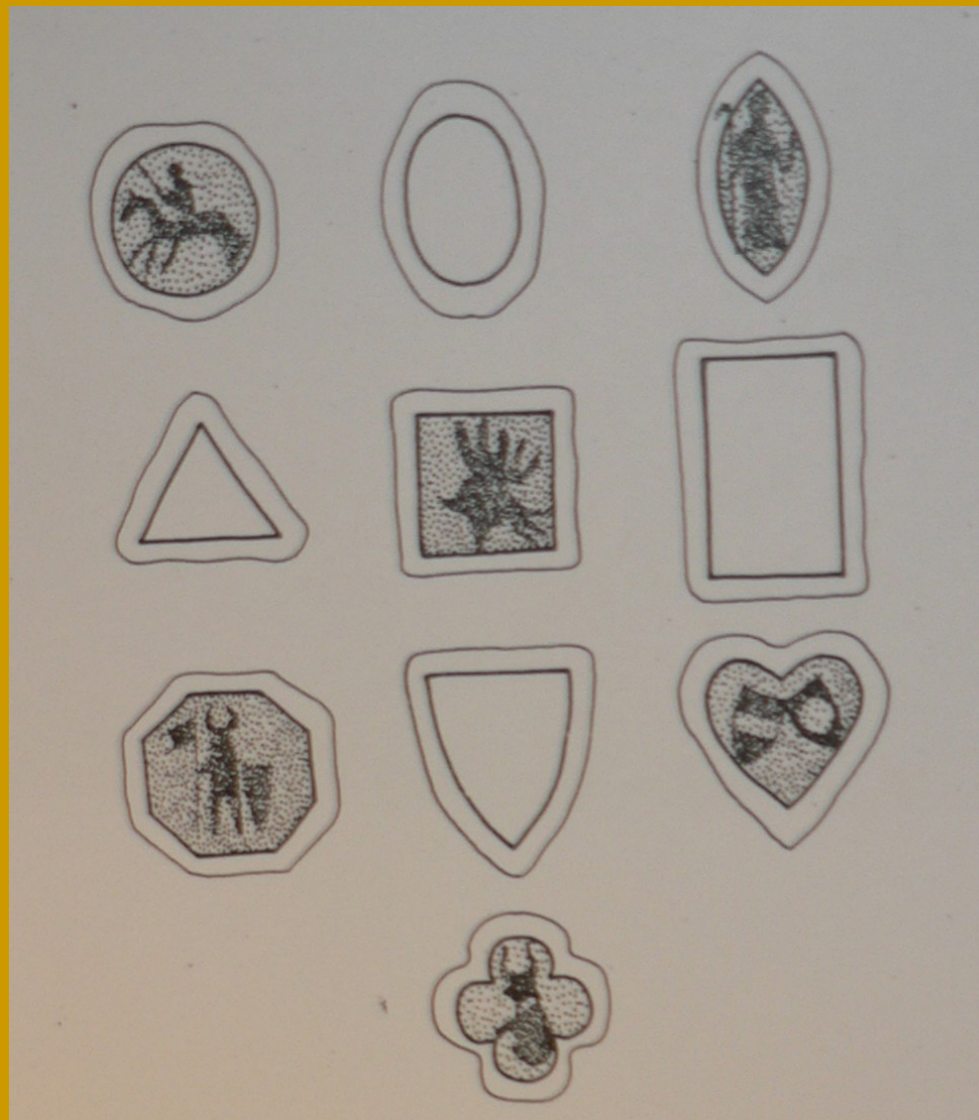
Typy pečetí

- velká pečeť
- menší pečeť
- sekretní pečeť
- rubní pečeť
- signet
- sdružená

Vnější znaky pečeti

- pečetní látka
- tvar pečeti
- velikost
- pečetní obraz
- pečetní opis (legenda)
- způsob připevnění pečeti

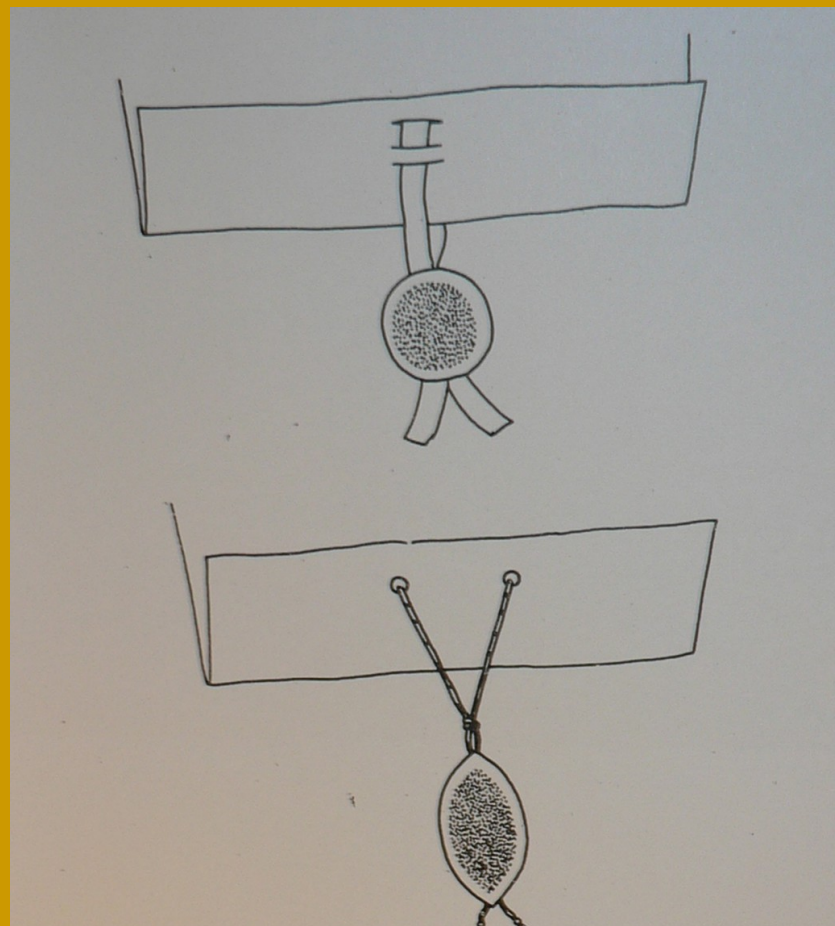
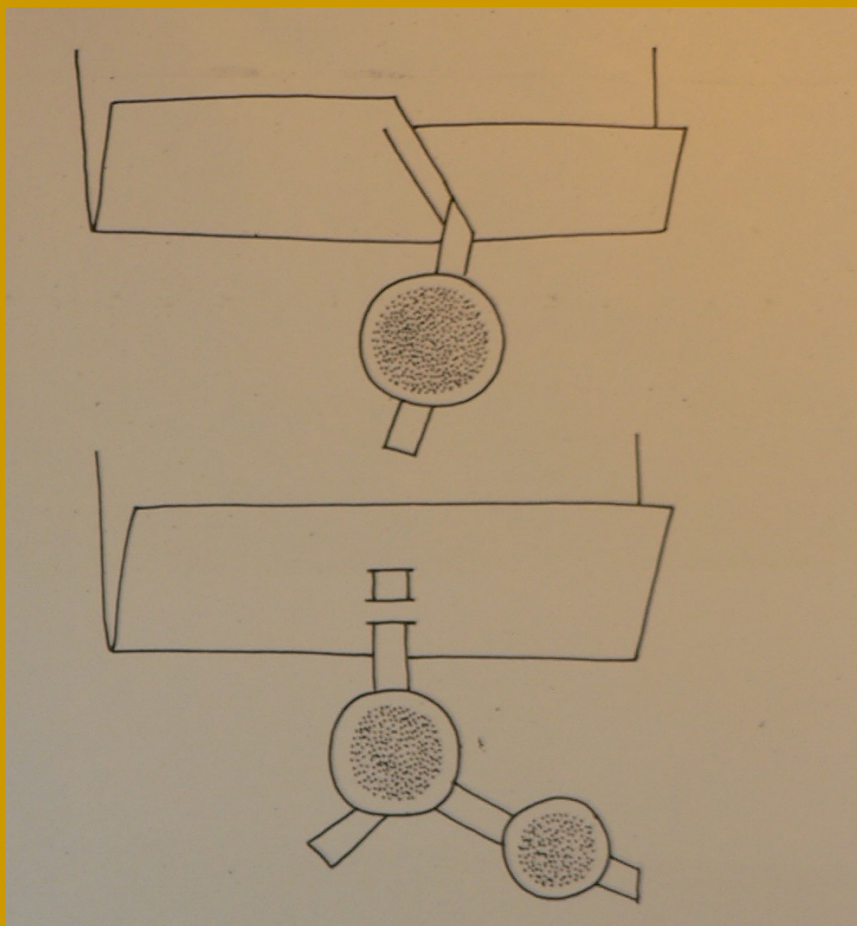
Tvary pečeti

Vnější znaky pečeti

- pečetní látka
- tvar pečeti
- velikost
- pečetní obraz
- pečetní opis (legenda)
- způsob připevnění pečeti

Způsoby připevnění pečeti

- zavěšení
- přivěšení dvou pečeti na jednom proužku

- přivěšení na proužku pergamenu
- přivěšení na šňůře

SEAL OF THE UNIVERSITY OF OXFORD
UNIVERSITATIS OXFONIENSIS

Publice nobis exhibuit quandam patentem literam in pargameno scriptam, quam tunc in suis tenebat manibus, sigillis duobus magnis sigillatam; quorum primum erat rotundum, in cuius medio quedam ymago pontificalibus induta, pede uno protenso, alio quasi ad geniculandum inclinato, sub manu dextra et dextre scapule curvaturam seu baculum pastorem sustentans, in manibus utrisque ecclesiam duos tures habentem gestare videbatur, pendentem in filis sericeis viridi et uno filo rubeo tamen mixto; ab utraque parte eiusdem ymaginis ad partem inferiorem declinando erant quedam litere capitales, videlicet hec: „Fridricus episcopus“; litere vero circumferenciales eiusdem sigilli capitales per omnia erant tales: „+ Ecclesia Olomucensis“; aliud vero sigillum erat similiter magnum oblongum de cera rubea, albe cere impressum, pendens in filis sericeis albi, ruffi et viridis coloris, in cuius medio ymago pontificalibus induta, sedens sub ciboriis, manu dextra quasi ad benedicendum extensa et sinistra curvaturam seu baculum pastorem tenens videbatur; ab utraque parte vero eiusdem ymaginis erant duo clippei, in clippeo a dextris quasi quedam ruge videbantur, in clippeo vero a sinistris caput equi cum gutture frenatum apparebat; litere vero circumferenciales eiusdem sigilli capitales, ut prima facie apparebant, per omnia erant tales: „+ Petrus, Dei gracia ecclesie Olomucensis episcopus“.